

אל היסוד

בתור ידיד קרוב לר' ישראל חבס * ז"ל מלפני המלחמה הקודמת, נ"ו וך שותפות במגמת-קדשו לזכות הרבים בעבודת הספרות למען התורה והארץ, ישראל ואחדותם ותחית-אמתתם; בתור מי שהיה אח"כ ועמד על חבלי לידתו ועל עריכתו של השבועון "היסוד" ומחבבו מאז על אותה נימה מיוחדת של ישרות ותמימות, ושל יראת-שמים, שהושמה ביסודו ושהוא מוסיף בשדה העתונות של היהדות הנאמנה לד' ולתורתו, — הנני מחויב ביחוד עכשיו בימי הרחמים והתחנונים, הסליחה והתשובה, לקרוא ולהזכיר, ברחמים ובתחנונים ובדאבון לב, אל "היסוד" ועל-ידו את מושכי עטנו וחובלי צבוריותנו: לסליחה ולתשובה.

כולכם, כולכם, חוסו נא על עצמכם ועלינו כולנו, על נפשכם ועל כבודכם, על כבוד התורה והיהדות הנאמנה, על כבוד השם-יתברך ועם סגולתו וארץ חמדתו, — והפסיקו את הולזולים והעלבונות האישיים ההרדיים, שעלו כספחת קבועה במחננו עד לבלי נשוא!

נזכור נא כי בימי סליחה ותשובה אנו עומדים, וכמה הקפידה התורה על אונאת-דברים, שהיא קשה מאונאת ממון¹, והכתב שהוא משמש לזה, שהוא נפוץ ומפורסם במרחקים וחקוק וקבוע לתמיד, כמה קשה הוא מלשון-הרע שבדבור, וכמה נורא ומזוהם הוא-ארס ההרס והחורבן, המתפשט בו מתוך חיציה של הלשון הרעה, החמורה ככפירה בעיקר וכשלוש העבירות החמורות², "היורה כמתלהלה — ואמר משחק אני"³, ושמא תאמר: לשם שמים אני מתכוון ועושה, מלחמת מצוה אני לוחם בזה, ואדרבה, הנני מוכרח ומחויב בזה יותר ויותר, למען ד' ולמען התורה והמצוה, — לכך נאמר בדברים אלה המסורים ללב: ויראת מאלהיך⁴.

וכבר העיר גאון ישראל הנצי"ב זצ"ל בפתיחת פירושו "העמק דבר" לספר בראשית, וכן הרב ר' שמואל מלצן זצ"ל בספר "האמונה וההשגחה" שע"פ דברי קדש-הקדשים הגר"א זצ"ל, על החומר האיום של ענין לשון-הרע ושנאת-חנם שבה לא רק בין אדם לחברו אלא גם וביותר לחיי הצבור של כל ישראל — בקריאתו בשם ד' ותורה ובדונו את חברו ואת דרכיו והנהגותיו בעבודת ד' וישראל עמו,

בשם ד' והתורה ובדונו את חברו ואת דרכיו והנהגותיו בעבודת ד' וישראל עמו, שלפי דעתו הם אינם הגונים, שהוא צדוקי ומין. ואין שם על לב, מתוך „ריתחא דאורייתא“ ו„התלהבות דקדושה“ זו, אלא נמשך ושוטף במרוצתו להרבות חלול השם

“המיסד העורך והמו”ל של השבועון „היסוד“.

27

אל היסוד

ושמחת משבתנו ע”י אחינו הרחוקים, ולהכות לרסיסים את המחנה הפנימי של בית ישראל.

כל הגורמים והאמתלאות אינם מחפים על חרפת הקביעות הזאת של „חכמות“ העקיצות, הזלזולים והעלבונות האישיים, המפורשים והמעוקפים, כלפי אנשי תורה ויראה, שרצונם כולם הוא מכוון לקידוש השם, קיום אמונה תורה ומצוות ובנין בית ישראל קדשו וכל כבודו וגדלו, ואם לפי דעת מי מאתנו יש משגח וקלקול באיזה מהדרכים והתכסיסים של חברו, להשגת אותם המאויים הקדושים המשותפים לכולנו, הלא יש מקום לדרוש ולתבוע, להעיר ולהוכיח, כהוגן ובמרץ, אבל לא בשנאה ולא בביזוי חס־ושלום, לא באונאת דברים ולא בלשון הרע ושנאת־חנם, ד’ ישמרנו, ולא בקביעות איומה כזו להרס את היסוד ולעקב את המישור.

תתעודדות והתאגדות של כחות חדשים באי־מפלגתיות יכולה להיות לברכה ולתועלת למצב היהדות, אבל לא בשלילה, קנתור והריסה, כלפי הכחות החיוביים הקיימים מכבר, — כמו שאימוץ העמדה של אלה הכחות הברוכים וקבועים ועומדים לנו במערכת עבודת הקודש של התורה והארץ לא יפון ביחס של דחיה ותוקפנות, אלא ביחס של חבה וסבר פנים ותדדיות פנימית של הכחות החדשים, שלומי אמוני התורה והיראה בישראל, הבאים לשכלל ולבצר את כח היהדות בארץ נחלתנו.

הרבו חיוב ומעטו שלילה, הוסיפו אהבה ובטלו שנאה, ואיש את רעת רעהו אל תחשבו⁵, בקדושת החיוביות והאהבה, שמתוך גודל האמונה, בתוך מחננו פנימה, יתגלה אור החיוב, האהבה והאמונה, על כל נאות יעקב וכל חדרי בית ישראל לכל חלקיו וצדדיו, וכדברי אור־הפלאים העירו־קדיש הבעש”ט וצ”ל ב”פאר־לישרים“⁶ וב”גנזי־נסתרות“⁷, (על צווי יתר האהבה שאך היא תוציא גם מהכפירה).

ואם קשה ולא־נוחה היא ההתפייסות והסליחה, בקשתה והחלטתה בין אחד

לחברו, גם בין אנשים חשובים בתורה וחכמה ומעשים וצרכי צבור, — נתפוס נא את העזיבה מכאן ולהבא, עם החרטה, הצער והבושה הפנימית, שבודאי ישנם על חילופי הדברים שעברו. ובשכחת עוונות ראשונים, כמו שאנו מבקשים מהקב"ה, ובהפך ממדת ערלי ללב שעברתם שמרה נצח, כדברי הרמב"ם בהלכות תשובה¹, נשוב כולנו אל היסוד של שאיפותינו הקדושות לקוממות חיי ישראל בארץ ירושתו, בנועם ד' אלהים חיים ומלך עולם, באור משמרת אמונתו תורתו ומצוותיו, נזכור את החברות ההדדית של כל הרוצה גם הוא באלה, ועם כל החילוקים שבין הדרכים והתכסיסים, ועם כל בירוריהם וליבוניהם, דרישותיהם ותביעותיהם, איש לרעהו יאמר נא חזק, ומבין כולם יחד תסתייע מילתא בעזת², יתכונן בית ישראל, תתישר דרך התשובה, יתקדש שם השי"ת, תתרומם קרן התורה ותתישב ותבנה ארץ חיינו, לחיים טובים ומתוקנים.

לנתיבות ישראל

28

1. בבא מציעא נח.
2. ערכין טו:
3. משלי כו.
4. קידושין לב. בבא מציעא נח.
5. זכריה ח יז.
6. ס"י מא.
7. ס"י פא.
8. פ"ב ה"י.

(«היסוד» ערב חג הסוכות תש"ה)